

Tiptopje 4

hoofd/halszaken

HYPERBARE ZUURSTOF THERAPIE

NAAR DE TANK!

Weefselschade na bestraling: er is een oplossing!

Veel tumoren in het hoofd-halsgebied worden behandeld met bestraling (radiotherapie). Ondanks steeds betere technieken is het tot nu toe onvermijdelijk dat daarbij ook gezond weefsel wordt bestraald. Bij een deel van de patiënten ontstaat daardoor blijvende schade aan voorheen gezond weefsel: radionecrose. De schade kan optreden vanaf drie maanden tot soms vele jaren na de bestraling. Er bestaan slechts weinig goede behandelingen voor. Dit Tiptopje gaat over hyperbare zuurstoftherapie, een therapie in opkomst die wél verlichting of zelfs genezing kan bieden.

WAT IS HYPERBARE ZUURSTOF THERAPIE (HBO)?

Bij bestralingsschade is er sprake van beschadiging van de allerkleinste bloedvaatjes en verlittekening van het weefsel. Hierdoor raakt het weefsel langzaam in verval en kan zich niet meer herstellen.

Dit levert verschillende problemen op: (ernstige) pijn, heesheid, moeite met slikken, droge mond, versnelde achteruitgang van het gebit en traag of niet genezende wonden. De klachten verschillen per patiënt en zijn afhankelijk van welk gebied bestraald is.

Bij HBO ademt de patiënt 100% zuurstof onder verhoogde druk. Het zuurstofgehalte in het bloed wordt ruim twaalf keer hoger dan bij gewone omgevingsdruk, wat zorgt voor een prikkel in het bestraalde weefsel: er groeien nieuwe bloedvaatjes, afweer- en genezingscellen werken beter, de werking van sommige antibiotica wordt versterkt en stug littekenweefsel kan soepeler worden. Zo'n 85% van de hoofd-halspatiënten met bestralingsschade reageert redelijk tot zeer goed op HBO. HBO kan ook zinvol zijn rondom een operatie in bestraald weefsel. Dan krijgt een patiënt vóór de operatie twintig tot dertig behandelingen en na de operatie meestal tien. Dit zorgt voor een optimale voorbereiding en de beste kans op goede genezing.

HOE WERKT HYPERBARE ZUURSTOF THERAPIE?

Als u bent verwezen naar een behandelcentrum voor hyperbare zuurstoftherapie, is de kans groot dat u bij het Instituut voor Hyperbare Geneeskunde (IvHG) terecht komt, maar er zijn ook enkele andere centra. Wat staat u te wachten in zo'n centrum?

Hyperbaar betekent "verhoogde druk". De behandeling vindt plaats in een speciale drukcabine, bij veel mensen beter bekend als "de tank". In de tank is de luchtdruk gelijk aan de druk die men ervaart bij duiken op 15 meter onder water. Dit is 2,5 atmosfeer.

Het op druk brengen van de cabine duurt tien minuten. Vanwege de oplopende druk moet u de oren "klaren": slikken of op de neus blazen, zodat steeds de oren "ploppen". Na tien minuten begint de zuurstofbehandeling. U ademt 100% zuurstof via een mond-neusmasker of een "hood", een soort ruimteliem voor mensen die het masker niet verdragen. Tijdens één behandeling van 110 minuten, ademt u vier maal twintig minuten pure zuurstof met steeds een "luchtpauze" van vijf minuten. Daarna wordt de druk weer afgebouwd.

Hyperbare zuurstoftherapie is intensief. Er zijn gemiddeld dertig tot veertig dagelijkse sessies nodig om de positieve effecten te bewerkstelligen. Het is belangrijk dat u iedere

Goede zorg is permanent aanwezig. Als u dat wilt is er ook een muziekje.

werkdag komt gedurende een aaneengesloten periode van zes tot acht weken.

HEEFT HYPERBARE ZUURSTOFTHERAPIE BIJWERKINGEN?

Voorafgaand aan de behandeling krijgt u altijd een uitgebreid intakegesprek en een medische keuring door een speciaal daarvoor opgeleide arts. Deze is ook tijdens de behandeling aanwezig voor vragen en problemen. HBO is een veilige behandelmethode en kent weinig bijwerkingen die bovendien maar zelden voorkomen. Het betreft meestal vermoeidheid. Wat minder vaak voorkomt zijn oorproblemen door drukverschillen en tijdelijke bijziendheid door de hoge dosis zuurstof. Alle bijwerkingen zijn tijdelijk en herstellen volledig.

IS HYPERBARE ZUURSTOFTHERAPIE IETS VOOR MIJ?

Hyperbare zuurstoftherapie is aan te raden als u problemen ondervindt na bestraling of als u later geopereerd moet worden in het bestraalde gebied. U kunt dit overleggen met uw specialist of hem/haar vragen contact op te nemen met een arts van het IvHG of een ander behandelcentrum. Hyperbare zuurstoftherapie wordt volledig vergoed door de basisverzekering. Bij een behandeling in het IvHG vragen wij indien gewenst ook taxivervoer voor u aan. Deze kosten worden, vanaf een bepaalde reisafstand, ook gedekt door de basisverzekering.

WAT PATIËNTEN ZEGGEN OVER HYPERBARE ZUURSTOFTHERAPIE BIJ HET IVHG:

- Ik werd goed begeleid en er werd de tijd genomen om alles uit te leggen. Veel lof voor de medewerkers!
- De therapie heeft mij prima geholpen. De bestralingswond achter in mijn keel is genezen en ik heb geen pijn meer.
- Het was best zwaar, maar alleszins de moeite waard.
- Het personeel is vriendelijk en staat altijd voor ons klaar.
- Ik zag op tegen de behandelingen. Zes weken leek zo lang, maar gelukkig kwam er vanzelf routine in. Iedere dag hetzelfde, vaak met dezelfde mede-tankgangers. Dat schept een band!
- Door de bestralingen werd mijn gebit slecht en kon ik alleen nog maar gepureerd voedsel eten. Ik moest al mijn tanden en kiezen laten trekken. Dankzij de tank is mijn kaak goed genezen. Binnenkort krijg ik implantaten en een kunstgebit.
- Mijn Provox stemprothese moest eruit omdat er een bestralingswond ontstond in het tracheostoma. Na 40 sessies in de hyperbare kamer kon ik gelukkig weer praten.
- Het is een lange zit, maar met een boek en een muziekje is het goed uit te houden in de cabine.

MEER WETEN?

www.ivhg.nl
secretaris@stichtingklankbord.nl